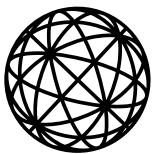

РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ ПОСТ-ЗАКОНОДАВЧОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ФІЗИЧНУ КУЛЬТУРУ І СПОРТ»

Спікер:

Ганна Клименко, експертка Вестмінстерської Фундації за Демократію (WFD)

WFD

Foreign, Commonwealth
& Development Office

RADA
NEXT GENERATION

Мета моніторингу

- Мета правового моніторингу положень Закону України «Про фізичну культуру і спорт» полягала у всебічній оцінці ефективності реалізації статей 9 та 10 цього Закону, які регулюють діяльність спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл, з урахуванням їх відповідності сучасним потребам сфери фізичної культури і спорту, а також виявленні законодавчих прогалин, колізій і недоліків, що перешкоджають повноцінному функціонуванню зазначених інституцій у системі реалізації державної політики.
- У межах опитування досліджувалися питання доступності, якості та фінансування діяльності спортивних клубів і дитячо-юнацьких спортивних шкіл, стан матеріально-технічної бази, кадрове забезпечення, участь у змаганнях, страхування, а також ефективність взаємодії між суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

Головне завдання моніторингу:

Отримати оцінку ефективності реалізації положень статті 9 та 10 Закону ключовими стейкхолдерами у галузі фізичної культури і спорту, в інтересах та за участі яких здійснюється політика у відповідній галузі.

Таким чином, до опитування було залучено шість категорій суб'єктів:

- ✓ батьків, діти яких займаються у спортивних клубах та/або дитячо-юнацьких спортивних школах;
- ✓ фахівців сфери фізичної культури і спорту (викладачів, тренерів);
- ✓ представників місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування;
- ✓ представників фізкультурно-спортивних товариств;
- ✓ представників спортивних федерацій;
- ✓ науковців у сфері фізичної культури та спорту.

Кількісні показники:

Опитування проводилося з 28 березня 2025 року до 15 травня 2025 року.

Загалом, за вказаний період проведення опитування, було отримано **15 263** відповіді, з яких:

- **11 210** відповідей надали батьки, діти яких займаються у спортивних клубах та/або дитячо-юнацьких спортивних школах;
- **3 046** відповідей було отримано від фахівців сфери фізичної культури і спорту (викладачів, тренерів);
- **455** відповідей надійшло від представників місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування;
- **70** анкет було заповнено представниками фізкультурно-спортивних товариств;
- **224** відповіді отримано від представників спортивних федерацій;
- **258** відповідей надійшло від науковців у сфері фізичної культури та спорту.

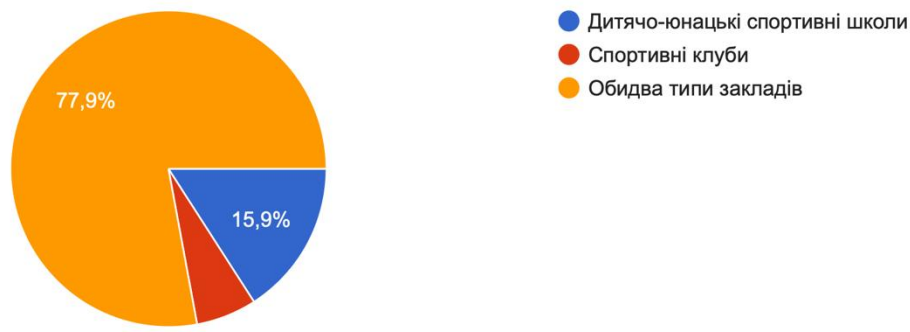
Ключові результати

- Усі категорії респондентів оцінюють реалізацію положень Закону як часткову, що свідчить про наявність системних прогалин.
- Недофінансування — головна проблема, яку одностайно відзначили всі респонденти; особливо вразливі малі громади та території, наближені до зони бойових дій.
- Батьки змушені покривати значну частину витрат на спорт, однак загалом задоволені якістю тренувань та кваліфікацією тренерів.
- Фахівці у галузі фізичної культури і спорту наголошують на низьких зарплатах, застарілості матеріально-технічної бази, відсутності мотивації.
- Усі групи респондентів акцентують увагу на критичному стані матеріально-технічної бази, особливо в громадах.
- ДЮСШ оцінюються як необхідна інституція, але така, що потребує модернізації.
- Пріоритетного розвитку потребують як дитячо-юнацькі спортивні школи, так і спортивні клуби.
- Органи влади вказують на розрив між законодавчими вимогами та можливостями реалізації на місцях.
- Воєнний стан поглибив кризу та вплинув на фінансування, безпеку, доступність послуг, кадрову політику.
- Бракує комплексних програм популяризації спорту серед молоді на місцевому рівні.

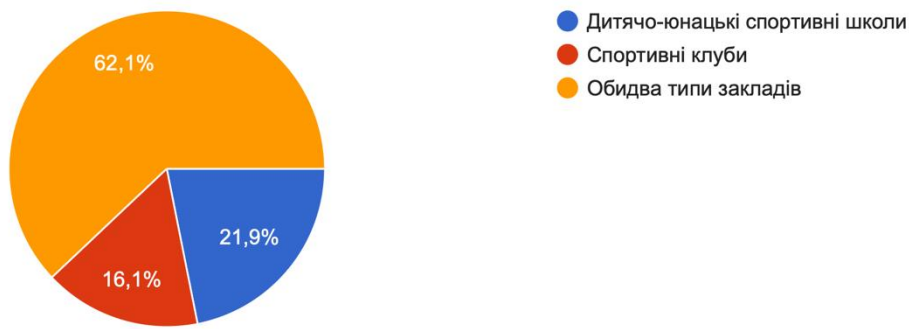
Ключові результати

Співіснування ДЮСШ та спортивних клубів

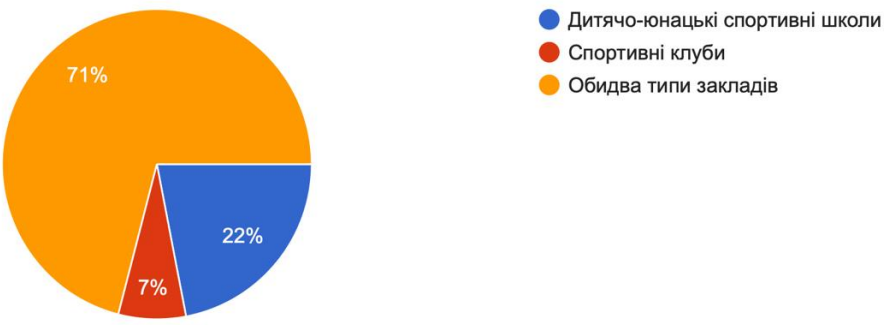
12. Які заклади фізичної культури і спорту, на Вашу думку, мають пріоритетно розвиватися?
258 відповідей

22. Які заклади фізичної культури і спорту на Вашу думку мають пріоритетно розвиватися?
224 відповіді

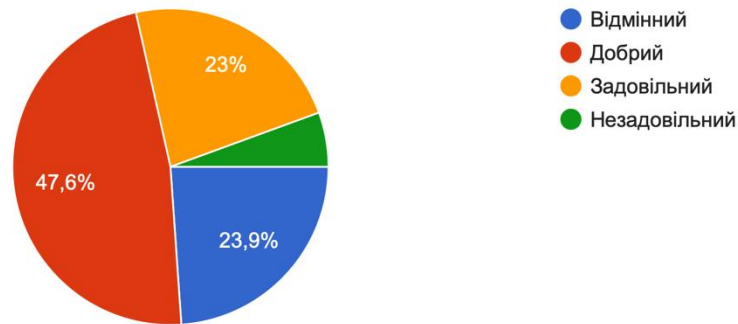
26. Які заклади фізичної культури і спорту, на Вашу думку, мають пріоритетно розвиватися?
455 відповідей

I. Узагальнені результати відповідей батьків, діти яких займаються у спортивних клубах та/або дитячо-юнацьких спортивних школах

13. Як би Ви оцінили стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення)?

11 210 відповідей

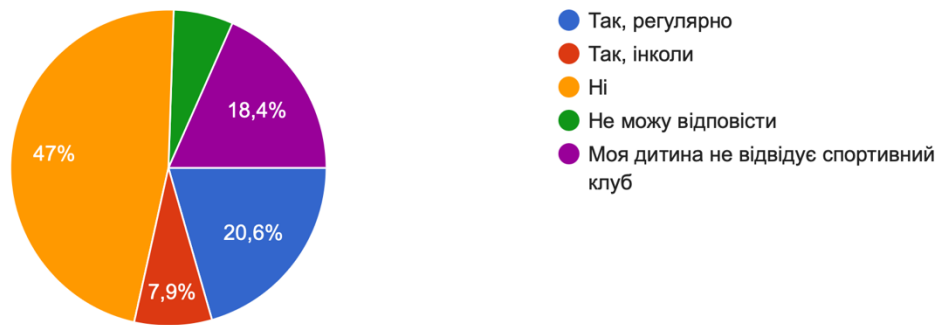

Способи оплати участі дитини у змаганнях (n = 11 210)

I. Узагальнені результати відповідей батьків, діти яких займаються у спортивних клубах та/або дитячо-юнацьких спортивних школах

24. Чи сплачуєте Ви будь-які внески (у тому числі офіційні або благодійні) з метою відвідування Вашою дитиною спортивного клубу?
11 210 відповідей

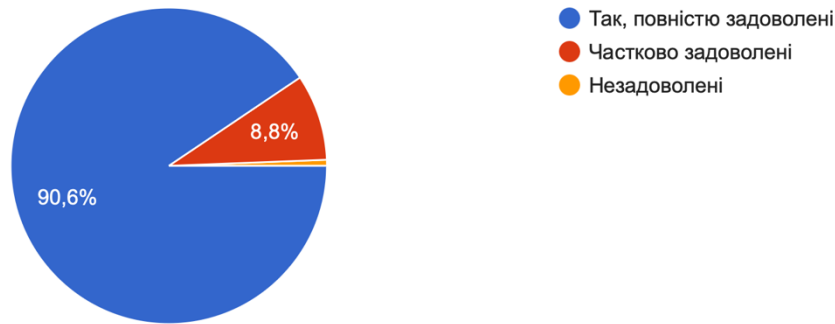

Ключові результати

Більшість батьків, а відповідно і їхні діти, загалом висловлюють задоволення якістю тренувального процесу та педагогічними підходами викладацького складу

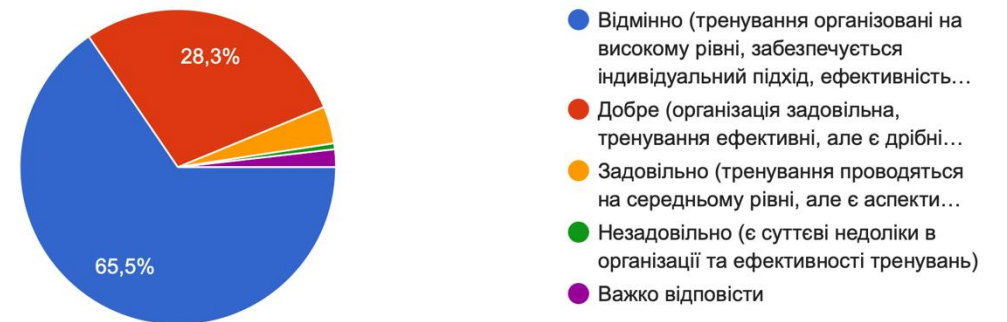
12. Чи задоволені Ви (і Ваша дитина) рівнем підготовленості та ефективністю роботи тренера/тренерів?

11 210 відповідей

15. Як Ви оцінюєте якість проведення тренувань Вашої дитини?

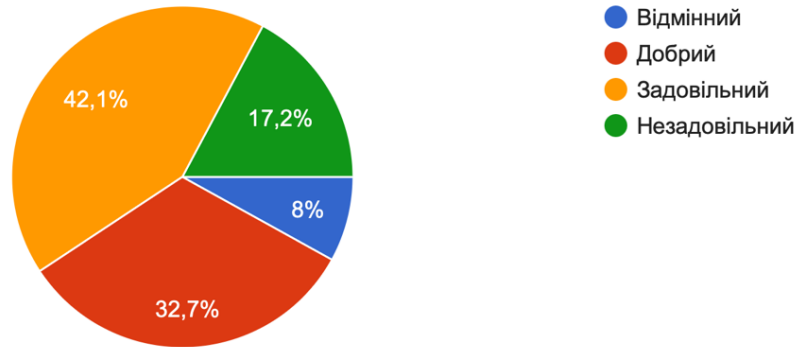
11 210 відповідей

II. Узагальнені результати відповідей фахівців сфери фізичної культури і спорту (викладачів, тренерів)

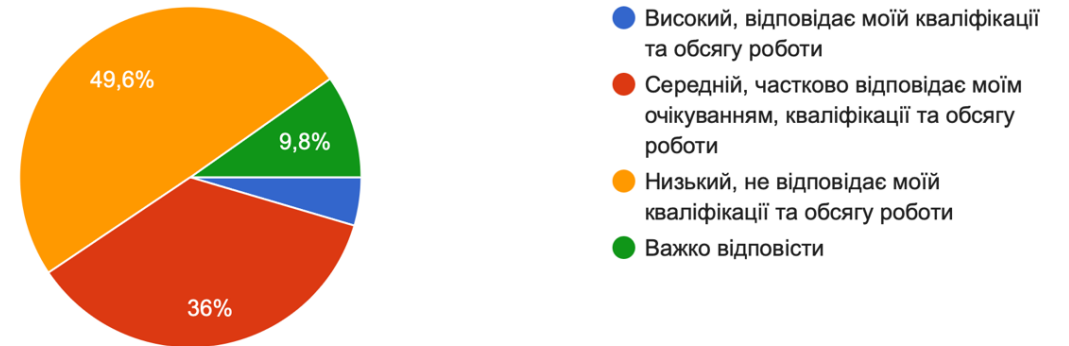
11. Як би Ви оцінили стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивного клубу або школи, в якій Ви працюєте?

3 046 відповідей

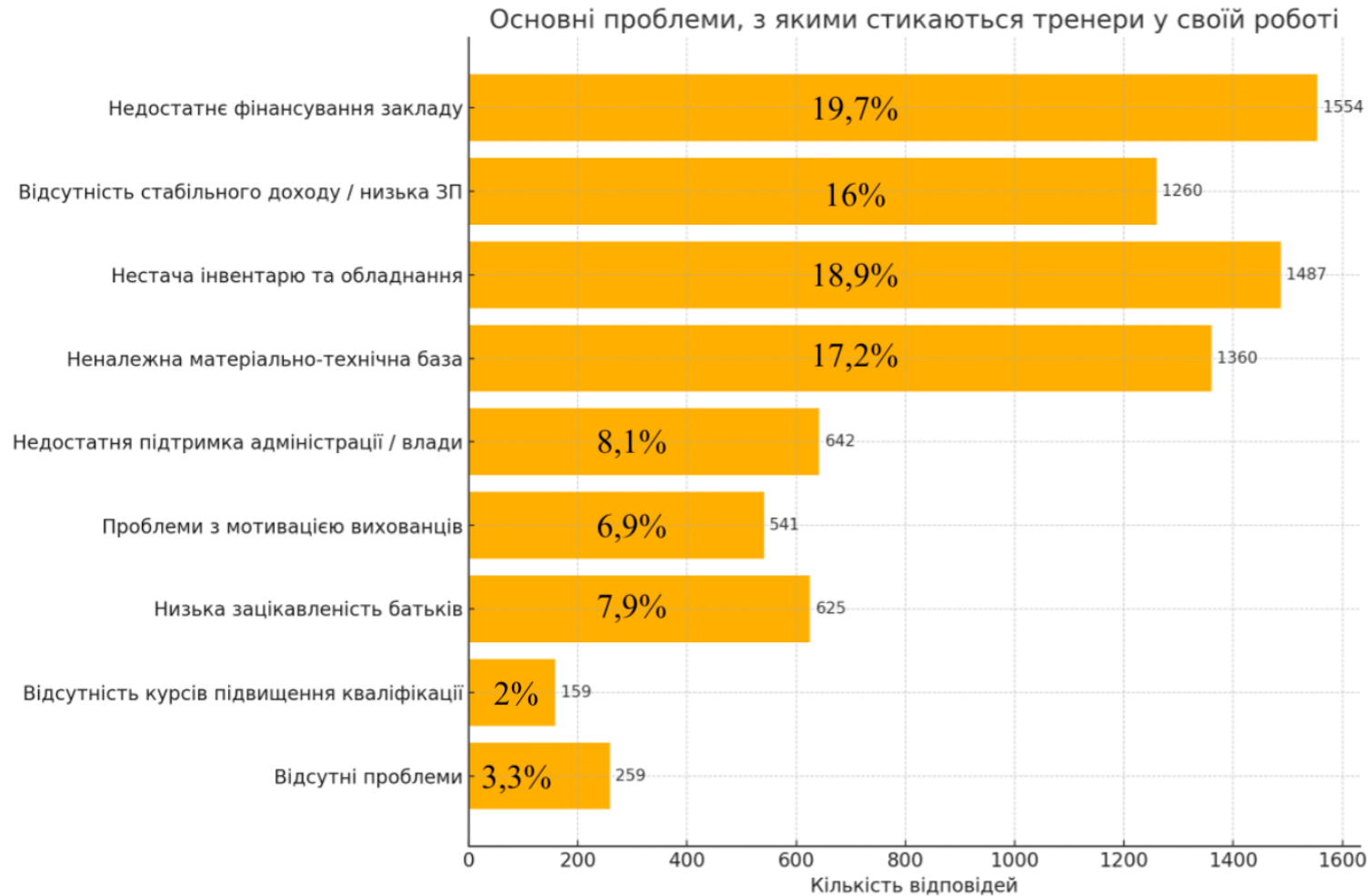

15. Як би Ви оцінили рівень Вашої заробітної плати у закладі фізичної культури і спорту, де Ви працюєте?

3 046 відповідей

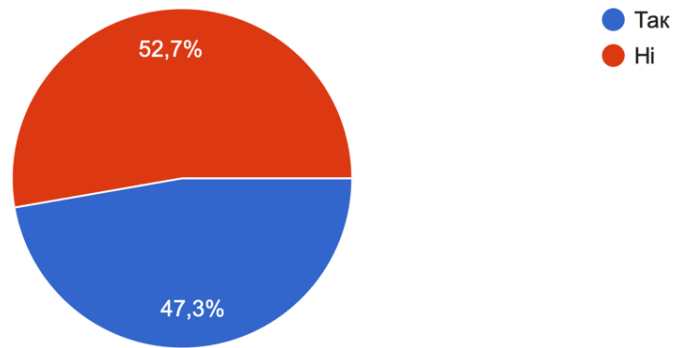
II. Узагальнені результати відповідей фахівців сфери фізичної культури і спорту (викладачів, тренерів)

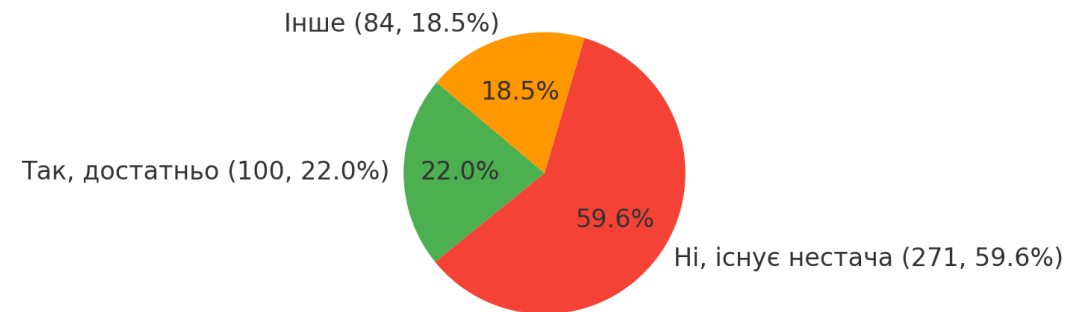
III. Узагальнені результати відповідей представників місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування

23. Чи проводилась за останні 5 років модернізація або реконструкція спортивних приміщень?

455 відповідей

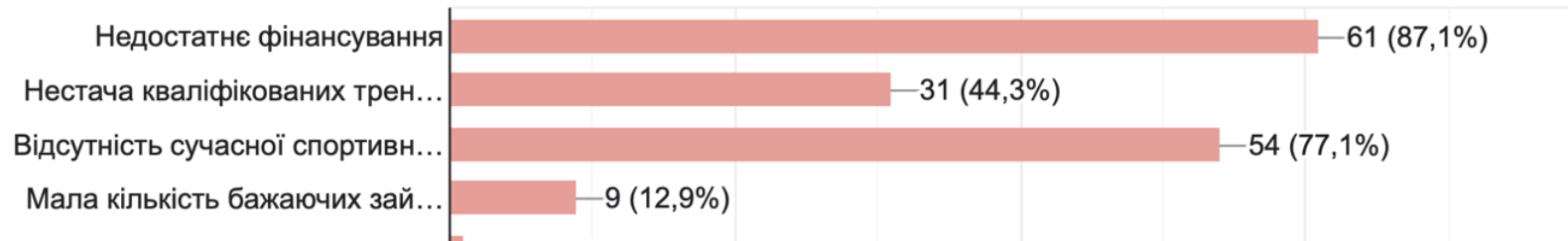
Наявність спортивної інфраструктури для функціонування спортивних клубів і ДЮСШ (455 відповідей)

IV. Узагальнені результати відповідей представників фізкультурно-спортивних товариств та їх відокремлених підрозділів

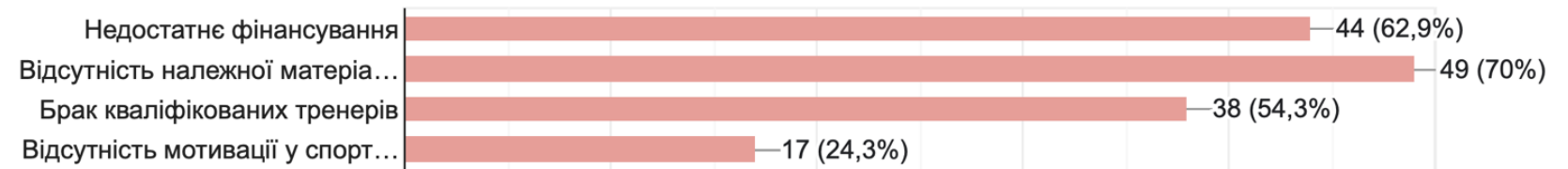
16. Як на Вашу думку, з якими проблемами стикаються дитячо-юнацькі спортивні школи?* (можна обрати кілька варіантів)

70 відповідей

14. Як на Вашу думку, з якими проблемами стикаються спортивні клуби?* (можна обрати кілька варіантів)

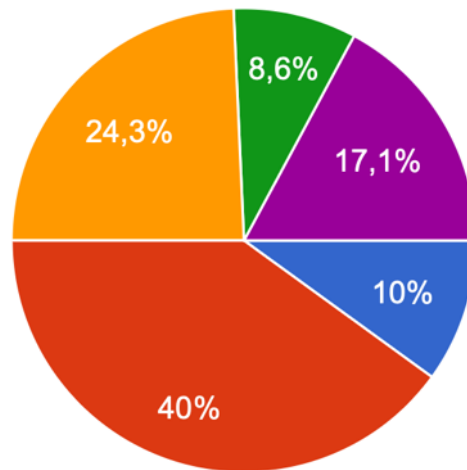
70 відповідей

IV. Узагальнені результати відповідей представників фізкультурно-спортивних товариств та їх відокремлених підрозділів

17. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення ст. 9 та 10 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»?

70 відповідей

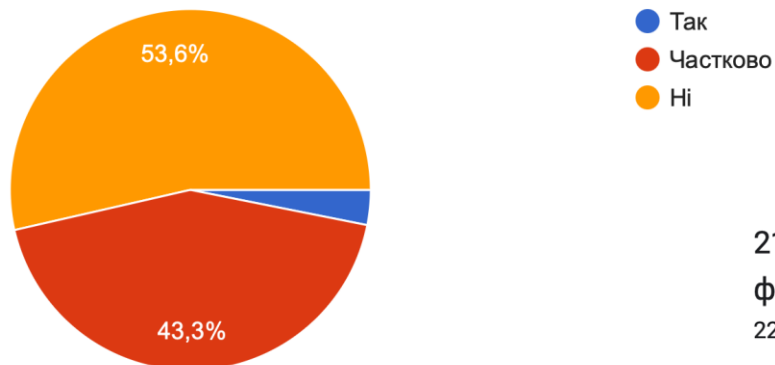

- Дуже ефективними – положення повністю відповідають сучасним ви...
- Ефективними – положення в цілому працюють, але потребують незначн...
- Частково ефективними – положення містять суттєві недоліки, які ускладн...
- Неефективними – положення не відповідають сучасним викликам і п...
- Важко відповісти – недостатньо інформації або досвіду для оцінки е...

V. Узагальнені результати відповідей представників спортивних федерацій

10. Як на Вашу думку, чи є достатнім фінансування з державного бюджету для ефективного виконання завдань спортивною федерацією, яку Ви представляєте?

224 відповіді

21. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення ст. 9 та 10 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»?

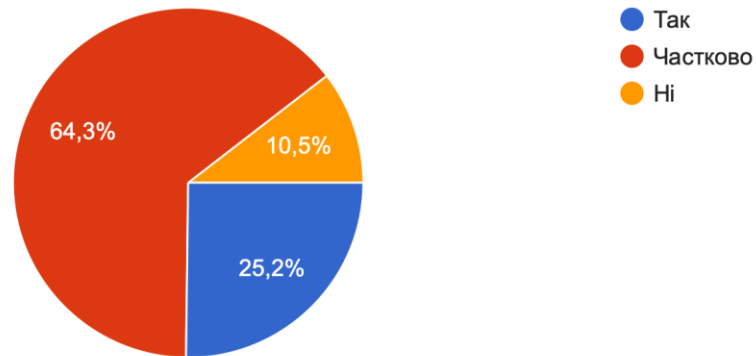
224 відповіді

VI. Узагальнені результати відповідей науковців у сфері фізичної культури та спорту

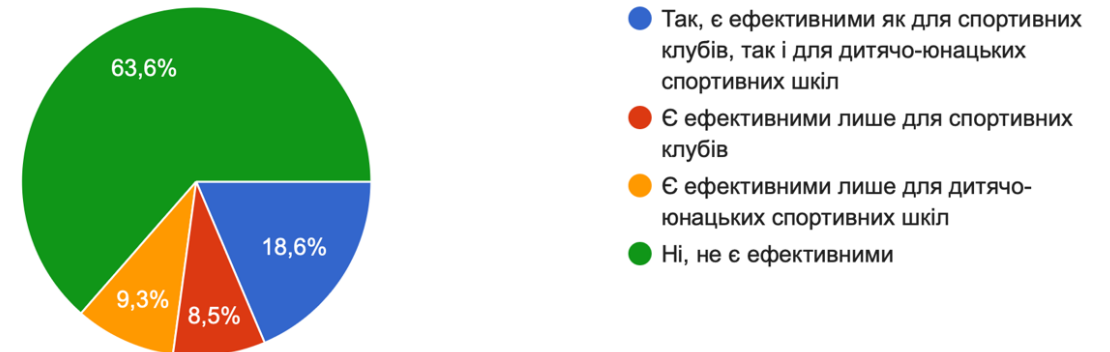
7. Як на Вашу думку, чи сприяє законодавство України, зокрема положення згаданого Закону, розвитку спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл в Україні?

258 відповідей

11. Як на вашу думку, чи є механізми фінансування спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл достатніми для їх ефективної роботи?

258 відповідей

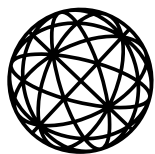
VI. Узагальнені результати відповідей науковців у сфері фізичної культури та спорту

- Домінуюча проблема – фінансування. Абсолютна більшість респондентів вказали на хронічну нестачу фінансової підтримки як з боку держави, так і з місцевих бюджетів. Це призводить до застарілої інфраструктури, обмеженого доступу до інвентарю та низьких заробітних плат тренерів.
- Матеріально-технічна база. Значна частина опитаних наголошує на необхідності оновлення спортивної інфраструктури, ремонту приміщень, закупівлі сучасного обладнання. Типовими є відповіді щодо поганого стану спортзалів, нестачі або застарілості обладнання, відсутності нормальних умов для тренування (вбиральні, душі тощо).
- Кадрове забезпечення та кваліфікація. Часто згадується потреба у постійному підвищенні кваліфікації тренерів, стимулюванні молодих спеціалістів, оновленні навчальних методик.
- Доступність та соціальна справедливість. Респонденти вказували на нерівність доступу до занять спортом, особливо у сільських районах та серед малозабезпечених сімей. Респондентами пропонувались заходи на підтримку інклюзивності, безкоштовного доступу до секцій і змагань.
- Адміністративні та нормативні аспекти. Частина респондентів звернула увагу на неефективність чинної нормативно-правової бази та пропонувала її реформування. Висловлювались також думки щодо доцільності реорганізації або навіть ліквідації ДЮСШ у їх нинішньому форматі.
- Необхідність реформ. У низці відповідей зазначено потребу модернізувати управлінські підходи, стимулювати приватно-державне партнерство, залучати інвесторів, упроваджувати сучасні цифрові рішення. Окремо було відмічено необхідність затвердження прозорих критеріїв фінансової підтримки.

Рекомендації від респондентів

- збільшення фінансування галузі та оптимізація фінансових механізмів;
- розробка та впровадження прозорих, сучасних та гнучких механізмів розподілу фінансових ресурсів, що враховуватимуть ефективність роботи закладів, якість надання послуг та результативність;
- залучення позабюджетних коштів: стимулювати залучення приватних інвестицій, спонсорської допомоги, розвитку державно-приватного партнерства через податкові пільги та інші механізми;
- забезпечення гідної оплати праці тренерів та інших фахівців, переглянути тарифні сітки, запровадити системи премій за високі досягнення, що дозволить утримати та залучити кваліфіковані кадри;
- зменшення адміністративного та звітного навантаження на спортивні організації та тренерів;
- створення безпечних та інклюзивних умов для занять спортом у всіх регіонах України, включаючи сільську місцевість, з урахуванням потреб дітей з особливими потребами та вимог безпеки в умовах воєнного стану (наявність укриттів);
- запровадження обов'язкових та системних програм підвищення кваліфікації для тренерів та фахівців, орієнтовані на сучасні методики тренувань, психологічну підготовку та застосування інноваційних технологій;
- розробка програм стимулювання та підтримки молодих фахівців для їхнього залучення до роботи у сфері фізичної культури і спорту;
- модернізація дитячо-юнацьких спортивних шкіл, зберігаючи їхню роль як основних закладів для початкової підготовки спортсменів та розвитку олімпійських видів спорту, адаптувавши їх до сучасних вимог (оновлення програм, матеріально-технічної бази);
- розвиток системної співпраці між ДЮСШ, спортивними клубами, фізкультурно-спортивними товариствами та федераціями для забезпечення безперервної підготовки спортсменів та популяризації спорту;
- розробка та реалізація широкомасштабної державної програми популяризації здорового способу життя та занять фізичною культурою і спортом серед усіх верств населення, особливо серед дітей та молоді;
- забезпечення доступності спортивних послуг для дітей із соціально вразливих категорій та ВПО;
- розробка та реалізація програм швидкого відновлення зруйнованої спортивної інфраструктури;
- створення спеціальних програм підтримки для тренерів та спортсменів, які постраждали від війни, включаючи психологічну підтримку та адаптацію.

Дякую за увагу!

WFD

Foreign, Commonwealth
& Development Office

RADA
NEXT GENERATION